לא ליתן תבן לפני בהמתו ולא ליתן תבן לפני בקרו · דשניהם אינה מחויבת כדתניא בפרק בתרא דנדרים (דף פח:) דברים שבינה לבין אחרים אינו מיפר כילד קונס שאני פושה לפי אחא לפי תביך לפי אחי לפי אחיך שלא אתן תבן לפני בהמתך שלא אתן תבן לפני בקרך אינו יכול להפר:

וה"מ בכיתנא רומאה · והא דדייקינן אמתני' בגמר אין בפשתים לא בכיתנא רומאה: **הלכה** כר"א· והא דקי"ל *בכ"מ שנה רשב"ג במשנתנו הלכה כמותו אין זה אומר שהיה בימי ר"א: **איכא** ביניהו שפחות · אומר רשב"ם שפחות ושכנגדה דהיינו אפר מקלה שהוא מימרא דתרוויהו ביניהו אינהו ור"ת פי' דהא דקתמר מתני' ומתניתא רב מלכיא לא אתא לאפלוגי על מימרא שלרב מלכיא אלא אתא למימר דכל מתני' ומתניתא רב מלכיא ולא רב מלכיו אבל [שמעתתא יש מהם רב מלכיו ויש מהם] נמי רב מלכיא וכן מוכח דקתמר וסימניך מתניתא מלכתא אבל משמעתתא לא נותן סימן: **התלמידים** יוצאין שלא ברשות ל' יום ופועלים שבת אחת · פי' ר"י דאתמא לאשמועינן דאף על גב דמנהגם היה ללמוד ולעשות מלאכה בעירם ועונה האמורה בתור' לתלמיד מע"ש לע"ש דלאמרי' בגמ' ופועלים שהיה בשבת דקתני סיפא אפ"ה יכולים לשנות ממנהגם ולצאת תלמידים ל' יום ופועלים שבת אחת

רחוור אפיה, שקל באצבעתיה אנח ליה בפומיה, א"ל "אפסדת לסעודתא דמלכא" אמרו ליה אמאי תיעביד הכי, אמר להו "מאן דעביד הכי פסיל למאכל דמלכא" אמרו ליה אמאי; אמר להו "דבר אחר חזאי ביה" בדקו ולא אשכחו, שקל אצבעתיה, אנח עליה, אמר להו "הכא מי בדקיתו" בדקו אשכחו, אמרו ליה רבנן מ"ט סמכת אנפא, אמר להו חזאי רוח צרעת דקא פרחה עילויה: **ההוא** רומאה דאמר לה לההיא איתתא "מינסבת ליי" אמרה ליה לא, אזיל אייתי רימני, פלי ואכל קמה, כל מיא דצערי לה בלעתיה ולא הב לה עד דזג לה, לסוף אמר לה "אי מסינא לך מינסבת ליי" אמרה ליה אין, אזיל אייתי רימני פלי ואכל קמה אמר לה "כל מיא דצערי לך תוף שדאי" עד דנפקא מינה כי הוצא ירקא ואתסיאת: ועושה בצמר: בצמר אין בפשתים לא, מתני' מני? ר' יהודה היא דתניא *אינו כופה לא לעמוד לפני אביו ולא לעמוד לפני בנו ולא ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן תבן לפני בקרו רבי יהודה אומר אף אינו כופה לעשות בפשתן מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים והני מילי בכיתנא

רומאה: ר' אליעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות: אמר רב מלכיו אמר רב אדא בר אהבה הלכה כרבי אליעזר אמר רבי חנינא בריה דרב איקא *שפוד שפחות וגומות=רב מלכיו, בלורית אפר מקלה וגבינה=רב מלכיא רב פפא אמר מתניתין ומתניתא=רב מלכיו ושימנה מתניתא מלכתא, מאי ביניייהו: איכא ביניייהו שפחות: רשב"ג אומר וכו': היינו תנא קמא? איכא ביניייהו דמיטללא בגורייתא קטנייתא (ה) ונדרשיר: **מתני'** *המדיר את אשתו מתשמיש המטה ב"ש אומרים שתי שבתות ובית הלל אומרים שבת אחת התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים יום הפועלים שבת אחת העונה האמורה בתורה הטיילין בכל יום הפועלים שתים בשבת החמרים אחת בשבת הגמלים אחת לשלשים יום הספנים אחת לששה חדשים דברי רבי אליעזר: **גמ'** מ"טדב"ש: גמרי מיולדת נקבה ובית הלל גמרי מיולדת זכר, וב"ה נמי נגמרו מיולדת נקבה: אי מיולדת גמרי לה הכי נמי אלא ב"ה מנדה גמרי לה, במאי קמיפלגי: מר סבר מידי דשכיח ממידי דשכיח ומר סבר מידי דהוא גרים לה ממידי דהוא גרים לה, *אמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם דברי הכל יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר "אפי' בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו, הא פליגי בה חדא וימנא דתנן *המדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד פרנס ויתר מכאן יוציא ויתן כתובה ואמר רב לא שנו אלא במפרש אבל בסתם יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר אפי' בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו, צריכא *דאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דלא אפשר בפרנס אבל בההיא דאפשר בפרנס אימא מודי ליה לשמואל ואי איתמר בההיא, בהך קאמר שמואל אבל בהא אימא מודי ליה לרב, צריכא: התלמידים יוצאין לתלמוד וכו': ברשות כמה? כמה דבעי אורחא

דחוור אפיה · פניו זועפים שנתאוה למאכל: **א"ל** · לתורגמן לרב אשי: **אפסדתא לסעודתא** · לא יאכל המלך מעתה: **אמרו לו** · שוטרי המלך אמאי תעביד הכי: **אמר להו** · רב אשי: **דעביד הכי פסיל למיכל למלכא** · העושה מאכל כזה אין ראוי שיאכל המלך מאכל מידו: **דבר אחר חזאי ביה** · בשר של חזיר מלורע ובלשון לעז קורין לו שורשמי"ן: **שקל אצבעתיה** · רב אשי שקל אצבעתיה דקפילא: **אנח עליה** · על אחת החתיכות: לאחיריה לא גרסי': **הכא מי בדקיתו** · כלומר בדקתם את חתיכה הזו: **בדקו אשכחו** · נם נעשה לו: **דפרחה עילויה** · דמר זוטרא: **פלי** · מבקע והרבה יש לו דומים במסכת נדה (דף כא:) דפלי פלויי: **מיא דצערי** · לוק שגדל בתוך הפה מחמת קיוהא דבר האכל בפניו ואינו אוכל ממנו: **פד דזג** · נפחו פניה וכריסה ונעשו כזכוכית שכן דרכי הנפוחים: **תוף שדאי** · רקקי והשליכי: **עד דנפקא** · לשרת: **לסופו** · סוס וחמור שהן מזויינין ואוהלים לרביעה אבל בקר אינו להוט אחר רביעת אשה ואין יכולו ביכר כל כך לפיכך אין אשה נסתית לו ואני שמעתי בקרו נקבות בהמתו זכרים (ג): **מסרבט** · פושטן כמין שרבוט עד שנעשין גדולות ובלשונינו נקרא אשה"ש ע"י שהיא לריכה לשרות החוט תמיד ברוח: **שפוד שפחות וגומות** · סימני הלכות הן שפוד במסכת בילה שפחות כאן גומות במסכת נדה בלורית במסכת עבודה זרה אפר מקלה במסכת מכות גבינה במסכת עבודה זרה תלת מנייהו מתני' שפחות ובלורי' וגבינה ותלת מנייהו שמעתתא' ופרשינהו רב מלכיו ורב מלכיא: **רב פפא** · אסימנא דרב מלכיו פליג דקתמר שפחות רב מלכיו ליתא דכל מתני' ומתניתא דהכא רב מלכיא פרשינהו אבל שמעתתא דאמר ברב מלכיו מודינא לך: **וסימניך** · שלא תחליף בנירסא: **מתניתא מלכתא** · לגבי שמעתתא הוא מתניתא מלכתא דהא מינה מותבינן תיובתא לשמעתתא וסימניך מלכיא לשון נקבה אבל מלכיו לשון זכר: **תיינו פ"ק** · רבי אליעזר מה לי לידי שעמוס מה לי לידי זימה: **דמיטללא בגורייתא קטנייתא ונדרשיר** · משחקת בכלבים דקיס ושחוק שקורין לישקק"ס לידי זימה איכא, לידי שיעמוס ליכא, דאין שיעמוס אלא ביושב ותוהא ובטל לגמרי: **מתני' המדיר את אשתו** · כגון דאמר יאסר הנאת תשמישך עלי אבל הנאת אכילה ושתיה ובטל עליך לא מיתסרא דהא משועבד לה דכתיב ועונתה לא יגרע והכי מוקמי' לה בנדרים בפ' אלו מותרים: בש"א ב' שבתות: פ"פ דב"ש נמרי מיולדת נקבה וב"ה נמרי מידי דשכיח ממידי דשכיח: אמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם יוציא ויתן כתובה לאלתר ושמואל אמר אפילו בסתם לא יוציא שמא ימצא פתח לנדרו וקי"ל כשמואל

שני שבתות · אם הדירה ב' שבתות תמתין ואם יותר יוציא ויתן כתובה: **הטיילין** · מפרש בגמרא: **החמרים** · שיולאין לכפרים להביא תבואה למכור בשוק: **הגמלים** · סוחרי חבילות ומביאין על הגמלים ממקום רחוק: **הספנים** · פורשין ליס הגדול לקלווי מרכ': **נמ' מיולדת נקבה** · שהוא שבועיים מתעסק: **נגמרו מיולדת נקבה** . כיון דאשכחן אורח ארעא לשהות כל כך אין לנו לכופו להוציא: ה"ג אי מיולדת גמרי הכי נמי: **מידי דשכיח** · כעין שבועה על אשתו ומדירה · נדות לאפוקי לידה דלא שכיח כולי האי: **מידי דשוא גרים לה** · כדר האיש גורם לה לשהות וכן לידה על ידו באה לה לאפוקי נדה דממילא ויש לנו ללמוד מן הדומה [אפילו לא שכיח כולי האי]: **אפי' בסתם נמי ימתין** · לכ"ש שני שבתות ולכ"ה שבת אחת: **שמא** · בתוך הזמן ילמוד למלוא פתח תרמה לומר אדעתא דהכי לא נדרי ויתיר לו חכם נדרו: **מליסנות לו עד ל' יום** · קונס את נהגיה לי עד ל' יום ולא הדירה מהגאת תשמיש דהא לא חייל משום דמשועבד לה וגבי מזונות נמי מוקמינן ליה לקמן (ד' עא:) באומר לה לאי מעשה ידיך למזונותיך ופרנס משום דלא ספקא ואית דמוקמא כגון שהוא מן הגמלי' או מן הספנים שאין לכופו בשביל הקמים ונאו מילתא היא דהא מוקמא לקמן אכולהו קתני מתני' לענין מדיר שבוע אחת: **יעמיד פרנס** · שיזון אותה והתם פריך ואמאי פרנס לאו שליחותיה עביד: **משמיש** · לא אפשר בפרנס: **ואי אתמר בסתם** (ג) · מליהנות לו: **בסתם אמר שמואל** · משום דאפשר בפרנס: אורחא

דאמר · אם אמר: **אמרו לו** · שוטרי המלך: **אמר לו** · רב אשי: **דעביד הכי פסיל למיכל למלכא** · העושה מאכל כזה אין ראוי שיאכל המלך מאכל מידו: **דבר אחר חזאי ביה** · בשר של חזיר מלורע ובלשון לעז קורין לו שורשמי"ן: **שקל אצבעתיה** · רב אשי שקל אצבעתיה דקפילא: **אנח עליה** · על אחת החתיכות: לאחיריה לא גרסי': **הכא מי בדקיתו** · כלומר בדקתם את חתיכה הזו: **בדקו אשכחו** · נם נעשה לו: **דפרחה עילויה** · דמר זוטרא: **פלי** · מבקע והרבה יש לו דומים במסכת נדה (דף כא:) דפלי פלויי: **מיא דצערי** · לוק שגדל בתוך הפה מחמת קיוהא דבר האכל בפניו ואינו אוכל ממנו: **פד דזג** · נפחו פניה וכריסה ונעשו כזכוכית שכן דרכי הנפוחים: **תוף שדאי** · רקקי והשליכי: **עד דנפקא** · לשרת: **לסופו** · סוס וחמור שהן מזויינין ואוהלים לרביעה אבל בקר אינו להוט אחר רביעת אשה ואין יכולו ביכר כל כך לפיכך אין אשה נסתית לו ואני שמעתי בקרו נקבות בהמתו זכרים (ג): **מסרבט** · פושטן כמין שרבוט עד שנעשין גדולות ובלשונינו נקרא אשה"ש ע"י שהיא לריכה לשרות החוט תמיד ברוח: **שפוד שפחות וגומות** · סימני הלכות הן שפוד במסכת בילה שפחות כאן גומות במסכת נדה בלורית במסכת עבודה זרה אפר מקלה במסכת מכות גבינה במסכת עבודה זרה תלת מנייהו מתני' שפחות ובלורי' וגבינה ותלת מנייהו שמעתתא' ופרשינהו רב מלכיו ורב מלכיא: **רב פפא** · אסימנא דרב מלכיו פליג דקתמר שפחות רב מלכיו ליתא דכל מתני' ומתניתא דהכא רב מלכיא פרשינהו אבל שמעתתא דאמר ברב מלכיו מודינא לך: **וסימניך** · שלא תחליף בנירסא: **מתניתא מלכתא** · לגבי שמעתתא הוא מתניתא מלכתא דהא מינה מותבינן תיובתא לשמעתתא וסימניך מלכיא לשון נקבה אבל מלכיו לשון זכר: **תיינו פ"ק** · רבי אליעזר מה לי לידי שעמוס מה לי לידי זימה: **דמיטללא בגורייתא קטנייתא ונדרשיר** · משחקת בכלבים דקיס ושחוק שקורין לישקק"ס לידי זימה איכא, לידי שיעמוס ליכא, דאין שיעמוס אלא ביושב ותוהא ובטל לגמרי: **מתני' המדיר את אשתו** · כגון דאמר יאסר הנאת תשמישך עלי אבל הנאת אכילה ושתיה ובטל עליך לא מיתסרא דהא משועבד לה דכתיב "ועונתה לא יגרע" והכי מוקמינן בנדרים בפרק אלו נדרים (דף פח:): **ב"ש אומרים שתי שבתות** · לא הדירה ב' שבתות תמתין ואם יותר יוציא ויתן כתובה: **הטיילין** · מפרש בגמרא: **החמרים** · שיולאין לכפרים להביא תבואה למכור בשוק: **הגמלים** · סוחרי חבילות ומביאין על הגמלים ממקום רחוק: **הספנים** · פורשין ליס הגדול לקלווי מרכ': **נמ' מיולדת נקבה** · שהוא שבועיים מתעסק: **נגמרו מיולדת נקבה** . כיון דאשכחן אורח ארעא לשהות כל כך אין לנו לכופו להוציא: ה"ג אי מיולדת גמרי הכי נמי: **מידי דשכיח** · כעין שבועה על אשתו ומדירה · נדות לאפוקי לידה דלא שכיח כולי האי: **מידי דשוא גרים לה** · כדר האיש גורם לה לשהות וכן לידה על ידו באה לה לאפוקי נדה דממילא ויש לנו ללמוד מן הדומה [אפילו לא שכיח כולי האי]: **אפי' בסתם נמי ימתין** · לכ"ש שני שבתות ולכ"ה שבת אחת: **שמא** · בתוך הזמן ילמוד למלוא פתח תרמה לומר אדעתא דהכי לא נדרי ויתיר לו חכם נדרו: **מליסנות לו עד ל' יום** · קונס את נהגיה לי עד ל' יום ולא הדירה מהגאת תשמיש דהא לא חייל משום דמשועבד לה וגבי מזונות נמי מוקמינן ליה לקמן (ד' עא:) באומר לה לאי מעשה ידיך למזונותיך ופרנס משום דלא ספקא ואית דמוקמא כגון שהוא מן הגמלי' או מן הספנים שאין לכופו בשביל הקמים ונאו מילתא היא דהא מוקמא לקמן אכולהו קתני מתני' לענין מדיר שבוע אחת: **יעמיד פרנס** · שיזון אותה והתם פריך ואמאי פרנס לאו שליחותיה עביד: **משמיש** · לא אפשר בפרנס: **ואי אתמר בסתם** (ג) · מליהנות לו: **בסתם אמר שמואל** · משום דאפשר בפרנס: אורחא

עין משפט נר מצוה

פז א מיי' פכ"ח מהל' אישות הל' ג סמג לאוין עח טוש"ע אה"ע סי' פ סעי' ד:

פח ב מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סע"ו:

פט ג מיי' שם הל' ח טור שו"ע שם סעי' ח:

[לקמן מז:]

צ ד ה מיי' פי"ב שם הל' ו סמג לאוין עח טור ש"ע יו"ד סימן לה סעי' ח וטוש"ע אה"ע סי' עו סעי' ט:

צא ו מיי' שע"ו שם הל' ח סמג עשין מט טוש"ע אה"ע סי' עו סעי' ו:

תוספות רי"ד

ואית לי' קיוהא אבוה בר איחי ומנימין בר איחי חד ספא מכל מינא ומינא וחד ספא (מכל) [מחד] מינא מר משתעי אליהו בהדיה ומר לא משתעי אליהו בהדיה: ועושה בצמר אין פשתן לא מתני' מני ר"י היא דתניא אינו כופה לא לעמוד בפני אביו ולא לעמוד בפני ב) אמו ולא ליתן תבן לפני בקרו פי' שורים שחורש בהן דטריתא מילתא ווילה לה אבל בהמתו או סוס או חמור שרוכב עלי' ולית בה טרחא יתירה ולא וילתא כופה ר"י אומר אינה כופה לעשות בפשתן מפני שהפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים אמר אביי ובכיתנא דרומאי: ר"א אומר וכו' אמר רב מלכי' אמר ר"א ב"א הל' כר"א: מתני' המדיר את אשתו מתשמיש המטה בש"א שתי שבתות ובה"א שבת אחד: התלמידים יוצאים לת"ת שלא ברשות ל' יום מכאן לעונה האמורה בתורה הטיילים בכל יום הפועלים שתים בשבת החמרים אחד בשבת הגמלים אחד לל' יום הספנים א' לי' חדשים דברי ר"א פי' המורה כגון דאמר תיאסר הנאת תשמישך עלי אבל אם אמר הנאת תשמישי עליך לא מיתסרי דהא משועבד לה דכתיב ועונתה לא יגרע והכי מוקמי' לה בנדרים בפ' אלו מותרים: בש"א ב' שבתות: פ"פ דב"ש נמרי מיולדת נקבה וב"ה נמרי מידי דשכיח ממידי דשכיח: אמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם יוציא ויתן כתובה לאלתר ושמואל אמר אפילו בסתם לא יוציא שמא ימצא פתח לנדרו וקי"ל כשמואל

ב) נראה שיש כמו וכמו דאיתא בגמ' ·

הגהות הב"ח

(ה) גמ' ונדרשיר כ"כ פי' בעמוד נדרשיר מקשחקת בכלבים:

(ג) רש"י ד"ה בהמתו כו' זכרים · כ"כ וקשה לאיתא בתמ' תמורה דף פ· ממיריס מן הבקר וכו' מן זכרים על נקבות דכתיב בהמה והכל בכלל כו' ושמא לשון תורה לתוד ולשון גמרא לתוד:

(ג) ד"ה ולאי אתמר בסתם גבי מליסנות:

*ד' נדרים מ"ו:

נוסח הענין חיוב האשה לעשות בפשתן

מאבנה

ה' נדרים דף לא: הלכות ר"מלכיו אמר ר"מלכיא

נוסח

• נוסח המדיר בש"ב בענין אורך הנדר אם מתשמש ואמר נדר בענין אם אותה סתם בתמיד

ב) מלבד נדות לו

מסורת הש"ס

מכות כא: ביצה כח: ע"ז כט: נדה נב:

מדיות פ"ד מ"י [לקמן עח:]

[לקמן עח:]

[שם עח: ע"ש]